

Riksdagens svar RSv 137/2020 rd – RP 110/2020 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om justitieförvaltningens nationella informationsresurs och till lagar om ändring av 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och av lagen om Rättsregistercentralen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om justitieförvaltningens nationella informationsresurs och till lagar om ändring av 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och av lagen om Rättsregistercentralen (RP 110/2020 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Lagutskottet (LaUB 11/2020 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om justitieförvaltningens nationella informationsresurs

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om justitieförvaltningens nationella informationsresurs som betjänar behandlingen och verkställigheten av rättskipningsärenden samt forsknings- och planeringsverksamheten inom justitieministeriets förvaltningsområde, om uppgifter som ska föras in i informationsresursen, om utlämnande och annan behandling av införda uppgifter samt om domstolarnas, Åklagarmyndighetens och rättshjälpsbyråernas skyldighet att ansluta sig och överföra uppgifter till informationsresursen.

Riksdagens svar RSv 137/2020 rd

Särskilda bestämmelser gäller för behandling och avgörande av begäranden om information som riktats eller överförs till en justitieförvaltningsmyndighet och som gäller handlingar som har samband med ett ärende som är eller har varit anhängigt hos myndigheten i fråga eller som gäller rätten att få ta del av myndighetens diarium eller av något annat register över sådana ärenden hos myndigheten.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Utöver vad som föreskrivs i denna lag finns det bestämmelser om utlämnande av uppgifter ur justitieförvaltningens nationella informationsresurs och om i informationsresursen införda uppgifters offentlighet i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *dataskyddsförordningen*, i dataskyddslagen (1050/2018) och i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018).

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *domstol* allmänna domstolar, allmänna förvaltningsdomstolar och specialdomstolar,
- 2) *justitieförvaltningsmyndighet* domstolar och Åklagarmyndigheten samt rättshjälpsbyråer, när de behandlar och avgör ärenden som avses i rättshjälpslagen (257/2002).

2 kap.

Uppbyggnaden och förvaltningen av informationsresursen

4 §

Informationsresursens allmänna uppbyggnad

Informationsresursen består av ett register över avgöranden och meddelanden om avgöranden, ett rikssystem för behandling av diarie- och ärendehanteringsuppgifter samt ett system för rapportering och statistikföring.

Riksdagens svar RSv 137/2020 rd

5 §

Skyldighet att ansluta sig till informationsresursen

Justitieförvaltningsmyndigheterna är skyldiga att ansluta sig till informationsresursen och att via denna förmedla meddelanden och information till andra myndigheter.

6 §

Skyldighet att överföra information till informationsresursen

Domstolarna ska trots sekretessbestämmelserna föra in sina avgöranden eller uppgifter om slutresultatet av dem i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden samt göra sådana anteckningar om avgjorda ärenden som krävs för uppfyllande av den lagstadgade anmälningsskyldigheten. De ovan avsedda uppgifterna kan överföras till Rättsregistercentralen på något annat sätt för att föras in i informationsresursen eller för förmedling till någon annan myndighet, om det tekniskt eller ekonomiskt inte är ändamålsenligt att föra in avgörandet eller uppgifterna direkt i informationsresursen.

Åklagarmyndigheten och rättshjälpsbyråerna ska trots sekretessbestämmelserna föra in sina avgöranden eller uppgifter om dem i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden. De ovannämnda uppgifterna kan överföras till Rättsregistercentralen på något annat sätt för att föras in i informationsresursen, om det tekniskt eller ekonomiskt inte är ändamålsenligt att föra in avgörandet eller uppgifterna direkt i informationsresursen.

Genom förordning av justitieministeriet föreskrivs om

- 1) det sätt på vilket information överförs till informationsresursen,
- 2) vid vilken tidpunkt uppgifter ska föras in eller överföras på annat sätt,
- 3) formen för anteckning av uppgifter och blanketter för överföring av uppgifter,
- 4) tekniska krav som ska iakttas när uppgifter förs in, utöver dem som avses i 1—3 punkten.

7 §

Åtaganden i samband med förvaltningen och utvecklingen av informationsresursen

Rättsregistercentralen är personuppgiftsansvarig i fråga om informationsresursen.

Justitieministeriet svarar för utvecklingen av informationsresursen och för organiseringen av användarservicen.

Varje myndighet som för in uppgifter i informationsresursen ska se till att

- 1) de uppgifter myndigheten fört in motsvarar myndighetens avgöranden och egna registeranteckningar,
- 2) behövliga anteckningar för korrekt förmedling av uppgifterna har gjorts i informationsresursen, och
- 3) anteckningarna har gjorts i enlighet med de tekniska krav som den personuppgiftsansvarige ställt.

Riksdagens svar RSv 137/2020 rd

3 kap.

Syftet med och innehållet i informationsresursen

8 §

Informationsresursens syfte

Syftet med registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden är att förmedla information om justitieförvaltningsmyndigheternas avgöranden för verkställighet av avgöranden, införande i myndighetsregister och utbetalning av arvoden och ersättningar i samband med rätts hjälp samt för användning av uppgifter inom Åklagarmyndighetens verksamhet.

Syftet med rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter är att förmedla den information till justitieförvaltningsmyndigheterna som behövs för handläggning, utredning och avgörande av ärenden och för tillsyns- och utvecklingsuppgifter samt att förmedla information till allmänheten om ärenden som domstolarna behandlar och om ärenden som de har behandlat.

Syftet med systemet för rapportering och statistikföring är att producera statistik och annat sådant material om rättsförhållandena som justitieministeriet, Domstolsverket och justitieförvaltningsmyndigheterna behöver för planering och uppföljning av sin verksamhet och som de inom förvaltningsområdet verksamma undersöknings- och utredningsenheterna använder i sin verksamhet.

9 §

Uppgifter som ska föras in i informationsresursen

I registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden får införas justitieförvaltningsmyndigheternas avgöranden eller uppgifter om avgörandenas slutresultat samt information som justitieförvaltningsmyndigheterna anmäler till eller för in i registret för att uppfylla sin lagstadgade anmälnings skyldighet.

I rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter får införas uppgifter om ärenden som behandlas av justitieförvaltningsmyndigheterna samt uppgifter om behandlingen och avgörandena.

I systemet för rapportering och statistikföring får införas uppgifter ur ärendehanteringssystemen hos myndigheterna inom justitieministeriets förvaltningsområde samt uppgifter om andra ärenden som dessa myndigheter behandlat och om behandlingen av ärendena liksom även uppgifter som raderats ur registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden eller ur rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter och uppgifter som finns i de övriga register som Rättsregistercentralen enligt lag förvaltar.

I informationsresursen får införas namnet på den myndighet som behandlat ärendet, ärendets och avgörandets identifikationsuppgifter, myndighetens avgörande eller uppgifter om avgörandets slutresultat, uppgifter om avgörandets laga kraft och de uppgifter som behövs för förmedling av informationen.

Riksdagens svar RSv 137/2020 rd

10 §

Personuppgifter som ska föras in i informationsresursen

I informationsresursen får som basuppgifter om en fysisk person i partsställning införas personens namn och personbeteckning eller, om personbeteckningen inte är känd, födelsetid och födelseort, adress och telefonnummer eller andra kontaktuppgifter samt övriga uppgifter som behövs med tanke på informationsresursens syfte. När det gäller någon annan som har del i saken får sådana uppgifter införas som behövs med tanke på informationsresursens syfte.

I registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden får det dock i fråga om fysiska personer som har del i saken endast införas sådana i artikel 9 i dataskyddsförordningen och i 11 § i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten avsedda personuppgifter som tillhör särskilda kategorier av personuppgifter och som ska föras in i domstolars diarie- eller andra dokumentregister eller som framgår av en justitieförvaltningsmyndighets avgörande och behövs för verkställighet av en dom, för registrering i myndighetsregister eller för fullgörande av andra uppgifter som enligt lag ska skötas av justitieförvaltningsmyndigheter.

4 kap.

Användning och utlämnande av uppgifter

11 §

Rätt för den myndighet som fört in uppgifter att använda de införda uppgifterna

Vid skötseln av sina lagstadgade uppgifter får en justitieförvaltningsmyndighet trots sekretessbestämmelserna använda de uppgifter som myndigheten fört in i informationsresursen när uppgifterna används i det syfte som de är avsedda för.

12 §

Rätt att söka och använda uppgifter som förts in i informationsresursen

En justitieförvaltningsmyndighet får trots sekretessbestämmelserna söka och använda uppgifter som en annan justitieförvaltningsmyndighet har fört in i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden eller i rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter, om

- 1) myndigheten enligt lag måste beakta uppgifterna när den utreder och avgör ett anhängigt ärende,
- 2) uppgifterna behövs för diarieanteckningar om ett ärende eller annars för att ordna behandlingen av ett anhängigt ärende,
- 3) uppgifterna söks och används av Åklagarmyndigheten för att denna ska kunna utföra sina lagstadgade tillsyns- och utvecklingsuppgifter,

Riksdagens svar RSv 137/2020 rd

4) uppgifterna söks av en domstol, de uppgifter som söks har förts in av någon annan domstol än högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen, uppgifterna ingår i uppgifter om ett avgörande eller i handlingar som innehåller ett avgörande och uppgifterna behövs för att säkerställa en enhetlig rättspraxis.

Vad som föreskrivs i 1 mom. 4 punkten tillämpas inte om uppgifterna gäller civil eller militär underrättelseverksamhet, landsförräderi- eller högförräderibrott, anonym bevisning, hemliga tvångsmedel eller hemliga metoder för inhämtande av information.

Särskilda bestämmelser gäller för en domstols rätt att av en annan domstol få tillgång till sekretessbelagda rättegångshandlingar som den behöver för att säkerställa en enhetlig rättspraxis.

Hovrätten får trots sekretessbestämmelserna söka och använda sådana uppgifter i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden som den behöver för sina tillsynsuppgifter enligt domstolslagen (673/2016).

Högsta domstolen, högsta förvaltningsdomstolen och Åklagarmyndigheten får trots sekretessbestämmelserna för planering och uppföljning av domstols- och åklagarverksamheten söka och använda nödvändiga uppgifter som åklagarna och domstolarna har fört in i systemet för rapportering och statistikföring.

Justitieministeriet får trots sekretessbestämmelserna för planering och uppföljning av sin verksamhet och av verksamheten inom justitieministeriets förvaltningsområde söka och använda information som förts in i systemet för rapportering och statistikföring.

Domstolsverket får trots sekretessbestämmelserna för planering och uppföljning av domstolsverksamheten söka och använda uppgifter som domstolarna har fört in i systemet för rapportering och statistikföring.

13 §

Rättsregistercentralens rätt att använda uppgifter som överförts till systemet för rapportering och statistikföring

Rättsregistercentralen får i enskilda fall trots sekretessbestämmelserna använda information som raderats ur registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden eller ur rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringsuppgifter och överförts till systemet för rapportering och statistikföring, om informationen behövs för att kontrollera riktigheten av uppgifter som ska förmedlas eller registreras eller för avgörande av ärenden som hör till Rättsregistercentralens behörighet, om det föreskrivs i lag att ett avgörande får grundas på sådan information.

14 §

Beslut om utlämnande av uppgifter

Rättsregistercentralen beslutar om utlämnande av uppgifter ur informationsresursen.

Rättsregistercentralen får överföra en begäran om information för handläggning till den behöriga myndigheten, om begäran avser ett ärende som varit anhängigt eller behandlats hos en rätts- hjälpsbyrå, hos Åklagarmyndigheten eller hos en domstol, eller om begäran avser anteckningar i fråga om vilka utlämnande av uppgifter har begränsats av en domstol med stöd av 16 § 2 mom.

Riksdagens svar RSv 137/2020 rd

15 §

Utlämnande av uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får Rättsregistercentralen trots sekretessbestämmelserna, i kreditupplysnings syfte ur registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden lämna ut sådana uppgifter om betalningsförsummelser som enligt lag får föras in i kreditupplysningsregistret till den som bedriver kreditupplysningsverksamhet, till kreditinstitut och försäkringsanstalter och till andra som behöver informationen för beviljande och övervakning av krediter.

Sådana personuppgifter som har samband med fällande domar i brottmål och överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder och som har förts in i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden och i rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter får lämnas ut för beslut och bedömningar som avser en person endast om den som ber om informationen har rätt att få uppgifter ur straffregistret, om inte något annat föreskrivs i lag.

Rättsregistercentralen får trots sekretessbestämmelserna sammanställa material ur informationsresursen med iakttagande av vad som föreskrivs i 21 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

16 §

Utlämnande av uppgifter med stöd av den allmänna rätten till information

Rättsregistercentralen får trots vad som i 24 § 1 mom. 28 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om sekretessbelagda uppgifter, ur rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter lämna ut basuppgifter om rättegångar och andra diarieuppgifter från domstolar, om

1) de uppgifter som begäran avser är offentliga hos domstolen enligt bestämmelserna om rättegångens offentlighet,

2) domstolen inte i enlighet med 2 mom. har begränsat utlämnandet av uppgifter ur det riksfattande systemet, och

3) sökkriteriet inte är ett personnamn eller någon annan personlig identifieringsuppgift.

En förvaltningsdomstol och försäkringsdomstolen kan begränsa rätten att lämna ut sådana uppgifter ur rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter som domstolen registrerat där om en part eller någon annan som har del i saken. En allmän domstol kan på motsvarande sätt begränsa rätten att lämna ut uppgifter som den registrerat i systemet om asylsökande eller om målsägande i brottmål.

Rättsregistercentralen får trots vad som föreskrivs i 1 mom. 3 punkten för journalistiska ändamål ur rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter lämna ut sådana basuppgifter om rättegångar och andra diarieuppgifter som är offentliga hos domstolen och vars utlämnande domstolen inte har begränsat med stöd av 2 mom. Uppgifterna får lämnas ut också i elektronisk form.

Riksdagens svar RSv 137/2020 rd

17 §

Utlämnande av uppgifter i elektronisk form

Rättsregistercentralen kan lämna ut uppgifter i elektronisk form enligt följande:

1) ur registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden uppgifter till myndigheter för verkställighet av justitieförvaltningsmyndigheters avgöranden eller för att föras in i myndighetsregister,

2) ur registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden samt ur rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringsuppgifter uppgifter som justitiekanslern och riksdagens justitieombudsman behöver för laglighetskontroll av justitieförvaltningsmyndigheterna samt för planering av kontrollverksamheten och för behandling av anhängiga ärenden,

3) ur registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i sådana fall som avses i 15 § 1 mom. uppgifter till den som regelbundet behöver information för beviljande och övervakning av krediter eller till den som bedriver kreditupplysningsverksamhet.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

18 §

Radering av uppgifter

Rättsregistercentralen ska radera personuppgifter ur registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden och ur rikssystemet för behandling av diarie- och ärendehanteringsuppgifter inom tio år från det att ärendet har avgjorts.

19 §

Hänvisning till strafflagen

Bestämmelser om straff för dataskyddsbrott finns i 38 kap. 9 § i strafflagen (39/1889).

20 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010).

En hänvisning till justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem någon annanstans i lag eller förordning avser efter ikraftträdandet av denna lag en hänvisning till justitieförvaltningens nationella informationsresurs.

Lag

om ändring av 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 24 § 1 mom. 28 punkten, sådan den lyder i lag 91/2015, som följer:

24 §

Sekretessbelagda myndighetshandlingar

Om inte något annat föreskrivs särskilt, är följande myndighetshandlingar sekretessbelagda:

28) en förvaltningsmyndighets handlingar och register med uppgifter om en dömd, en häktad eller en person som annars berövats sin frihet, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter inte äventyrar personens framtida utkomst, anpassning i samhället eller säkerhet, och om det finns grundad anledning att lämna ut uppgiften; sekretessbelagda är också uppgifter som förts in i straffregistret, bötesregistret, justitieförvaltningens nationella informationsresurs och registret över djurhållningsförbud samt uppgifter som förts in i registret över vittnesskyddsprogram och andra uppgifter som gäller vittnesskyddsprogram liksom också uppgifter som Institutet för kriminologi och rättspolitik samlat in för forskning och uppföljningsändamål,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om Rättsregistercentralen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Rättsregistercentralen (625/2012) 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 4 § 1 mom., 5 § och 6 § 2 mom. som följer:

Riksdagens svar RSv 137/2020 rd

2 §

Ledning och organisation

Rättsregistercentralen leds av en överdirektör som svarar för verksamhetens resultat. Överdirektören bistås av en ledningsgrupp vars sammansättning och uppgifter bestäms i arbetsordningen.

3 §

Beslutanderätt

De ärenden som Rättsregisterscentralen ska besluta om avgörs av överdirektören, en biträdande direktör, en branschdirektör eller någon annan tjänsteman på det sätt som bestäms i arbetsordningen. Överdirektören får i enskilda fall förbehålla sig beslutanderätten.

4 §

Behörighetsvillkor

Behörighetsvillkor för överdirektören är högre högskoleexamen, sådan mångsidig erfarenhet som uppdraget förutsätter, i praktiken visad ledarförmåga samt erfarenhet av ledarskap.

5 §

Utnämning

Överdirektören utnämns av statsrådet.
Överdirektören utnämner de övriga tjänstemännen samt anställer personal i arbetsavtalsförhållande.

6 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Bestämmelser om organisering av arbetet, verksamhetsenheter, ledning samt behandling och avgörande av ärenden vid Rättsregistercentralen finns i arbetsordningen. Arbetsordningen fastställs av överdirektören.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 137/2020 rd

Helsingfors 13.11.2020

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare